

Поводом текста Стефана Каргановића "Почетак раздруживања"

Са знатижељом сам прочитао чланак под насловом „Почетак раздруживања" који ме је навео да одговорим на текст посматрајући читаву ствар из сасвим другачијег угла и позивајући се на сасвим другачије аргументе.

Сам наслов сугерише закључак који се касније у тексту може јасније назрети: Сједињене Америчке Државе су пред распадом (раздруживањем) а Медведев је тамо дошао да одржи опело тој држави. Изabraо је Калифорнију као прву станицу посете а не Вашингтон или Сакраменто, главни град ове америчке државе. Осим тога, Калифорнија је у жалосном економском стању- пред катастрофом, на самој ивици банкротства.

У тексту се даље каже како је су се државе Америке формално придружиле савезу али тиме нису жртвовале свој суверенитет. Закључује се да су све формалне претпоставке за раздруживање присутне. Такође, имам утисак да аутор даје превелики акценат на улогу и утицај руске дијаспоре на западној обали САД која заиста није мала (према руским изворима између 500 и 600 хиљада).

Пре свега, колико сам обавештен, руски председник је ишао прво у Сан Франциско не због „катастрофалног положаја" привреде те државе и да би јој финансијски помогао, већ због посете Силиконској долини стотинак километара од града у којој се налази амерички технолошки центар, један од најпознатијих (ако не и најпознатији) центара такве врсте у свету. Русија гради једну сличну институцију и жели да користи америчка искуства која су у тој области далеко испред руских.

Посета се, дакле, није одвијала по прогнози руског професора Панарина који предвиђа скори крах Сједињених Америчких Држава и на кога се у свом тексту позива аутор чланка, већ по чистој прагматичној логици.

Професора и декана Факултета међународних односа Дипломатске академије у Москви,

господина Панарина, знам лично и веома ценим његову професионалност, обавештеност, знање, способност и стручност. То, што мени лично неке његове процене изгледају нереалне није битно. Оне, међутим, изгледају нереалне и многим много компетентнијим личностима и аналитичарима, не смо у свету него и у Москви.

Професор Панарин је своју теорију о могућем распаду САД први пут изнео 1998. године, када су се оне налазиле на врхунцу моћи. Позвао се на многобројне унутрашње проблеме и схватио да Америка може да западне у обзирну кризу. То је, по његовој рачуници, могло да се деси већ 2010 године. Као дописник југословенских медија из Москве, био сам веома изненађен оваквом анализом и устручавао сам се да је користим у информативним емисијама, јер ми је, с обзиром на догађаје код нас, изгледала провокативна.

Панарин је предвидео и „мапу“ распада коју бих у најкраћем парафразирао:

-Калифорнија би постала засебна република, могла би да уђе у састав Кине или да потпадне под њен утицај.

-Створила би се Северноамеричка република под утицајем Канаде.

- Источна обала САД као самостална држава ушла би у Европску унију.

- Тексас ће се зближити са Мексиком.

- Аљаска би поново ушла у састав Русије.

- Хаваји ће се прикључити Кини или Јапану.

По мишљењу Панарина, први узрок распада САД је морално-технолошка кириза и сталан талас насиља. Америчко друштво заснива се на крајње строгој контроли, већој него у своје време СССР. Веома је изражена и социјална затегнутост између разних етничких група.

Значајан узрок кризе је финансијско-економски. Даље следе- правна дезинтеграција и низ других недаћа с којима се не сукобљава ни једна земља у свету.

Панарин сматра да је Обама- амерички Горбачов, да говори „неадекватне ствари“. Чак је и Би-Би-Си приметио да је Горбачов позвао Обаму на „перестројку“, али курс Горбачова завршио се распадом СССР-а. Горбачову је било потребно пет година да разбије Совјетски Савез, а у Америци ће то ићи много брже. Много опширније образложење тезе Панарин изнео сам и у својој најновијој књизи „Новинарство и политика“ која ових дана треба да изађе из штампе.

Званична Москва није реаговала на хипотезу професора Панарина, али ми је пала у очи анализа врсног познаваоца светских прилика, директора Института за САД и Канаду Сергеја Рогова. Он каже да су тезе Панарина „астрологија, а не наука“.

САД се заиста налазе у озбиљној системској кризи, каже Рогов. То је везано крахом коју је претрпела неолиберална економија, модел који у Америци зову Реганомиком.

Та чињеница, плус пренапрегнутост америчке армије због ратова у Ираку и Авганистану. То је крах идеје једнополарног света са САД као једином велесилом. И та ће криза довести до озбиљних промена у САД. Због тога није случајно што се за председника појавио човек као што је Обама, пред којим стоји задатак да прилагоди америчку стратегију реалностима савременог света и спроведе врло озбиљне економске реформе. И ми већ видимо да почиње спровођење новог економског програма, видимо промене у односима са Русијом и Обамину жељу да са нама постигне договор о кључним питањима међународне безбедности.

У тим условима, расуђивање о краху долара, распаду САД новом америчком грађанском рату- то није научна анализа него трка за сензацијама. Постоји научна анализа и постоји „идеолошки набој“- пропаганда и самореклама. Као што се каже, постоји астрономија а

постоји и астрологија- закључује Сергеј Рогов.

А ја бих са своје стране подсетио на детаљ из несрећних деведесетих година на нашим просторима. Можда поређење није сасвим адекватно, али неких сличности ипак има. Тада су поједини назови политичари код нас („астролози", а не „астрономи", што би рекао Рогов) говорили како се ствара антиамерички троугао Русија- Кина- Индија коме ћемо и ми приступити и нико нам неће моћи ниста. Или, како ћемо већ данас- сутра ући у заједницу држава Русије и Белорусије и како нам опет нико ништа неће моћи.

Прогнозе су, разуме се, биле наопаке, нереалне, у функцији кратковиде дневне политике. Чини ми се да се на таквим основама заснива и прогноза о скором распаду САД и „почетку раздруживања".

Медведев, дакле, није ишао у САД да држи опело Сједињеним Америчким Државама. Таква теза је не само нереална него и смешна. Он је тамо имао много озбиљнији, реалнији, државнички посао и задатак. Веома далеко од астролошких, пропагандних, и саморекламних квалификација и компонената.